Η ομοιοπαθητική δεν θεωρείται αποδεδειγμένη θεραπεία (Αθανάσιος Μαργαρίτης, Αναισθησιολόγος)

Categories : ΥΓΕΙΑ - ΔΙΑΤΡΟΦΗ

Date : 29 Οκτωβρίου, 2012

Ἄλλο ἡ Βοτανολογία καί ἄλλο ἡ Ὁμοιοπαθητική

Μέ μεγάλο ἐνδιαφέρον παρακολουθῶ τή συζήτηση σχετικά με τήν Ὁμοιοπαθητική στό περιοδικό «Ἐνοριακή Εὐλογία», διότι εἶναι ἕνα θέμα πού ὄντως διχάζει τό Ὀρθόδοξο πλήρωμα. Στην παρέμβασή μου παραθέτω κάποια στοιχεῖα-δημοσιεύσεις σχετικά μέ τήν ἀποτελεσματικότητα τῆς Ὁμοιοπαθητικῆς.

Πρῶτα, ὅμως, θά ἤθελα νά σημειώσω, πώς πρέπει νά γίνει διαχωρισμός τῶν βοτάνων μέ τίς γνωστές ἀπό τήν ἀρχαιότητα θεραπευτικές δράσεις τους, ἀπό τά Ὁμοιοπαθητικά φάρμακα. Ἔτσι, ὅταν κάποιος ἰατρός, σέ παλαιότερες ἐποχές, χρησιμοποιοῦσε ἕνα βότανο, τό ὁποῖο ἐνδεχομένως χρησιμοποιεῖ ἀκόμα καί σήμερα ἡ Ὁμοιοπαθητική, μέ τούς δικούς της βέβαια «κανόνες», δέ σημαίνει πώς αὐτός ὁ ἰατρός χρησιμοποιοῦσε τήν Ὁμοιοπαθητική γιά την ἀντιμετώπιση τῶν ἀσθενειῶν, ἀλλά ἀσκοῦσε κλασσική ἰατρική με τά μέχρι τότε γνωστά δεδομένα.

Ἐπίσης, θά ἤθελα νά σημειώσω, πώς ἡ Ὁμοιοπαθητική σήμερα ἐμπεριέχει πολλά ἀποκρυφιστικά στοιχεῖα, παρ’ ὅλες τίς ὅποιες προσπάθειες τοῦ κ. Γ. Βυθούλκα νά ἀποκόψει ἀπό τήν Ὁμοιοπαθητική αὐτά τά στοιχεῖα στήν Ἑλλάδα, δεδομένου πώς πολλές ἐνέργειες δέν μποροῦν νά τεκμηριωθοῦν καί αἰτιολογηθοῦν ἐπιστημονικά.

«Οἱ Ὁμοιοπαθητικές θεραπεῖες ἔχουν παραπλήσια δραστικότητα μέ τά placebo» (εἰκονικά φάρμακα), καταλήγει δημοσίευση σε κορυφαία βρετανική ἐπιθεώρηση. Σύμφωνα μέ ἄρθρο τοῦ Lancet (v. 366, 2005), ὁ χρόνος γιά περαιτέρω μελέτες ἔχει πιά λήξει και οἱ γιατροί πρέπει νά εἶναι εἰλικρινεῖς μέ τούς ἀσθενεῖς τους ὅσον ἀφορᾶ στήν «ἔλλειψη ὠφέλειας» ἀπό τήν Ὁμοιοπαθητική.

Σέ μιά μελέτη, οἱ ἐρευνητές τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βέρνης στήν Ἐλβετία, μέ ἐπικεφαλῆς τόν Ματίας Ἔγκερ, συνέκριναν κλινικές δοκιμές ὁμοιοπαθητικῶν φαρμάκων μέ συγκρίσιμες μελέτες τῆς κλασσικῆς ἰατρικῆς. Ἡ ὁμάδα ἀνασκόπησε τή διεθνῆ βιβλιογραφία γιά τό διάστημα 1995-2003 καί ἐντόπισε 110 ἔρευνες τῆς Ὁμοιοπαθητικῆς καί 110 ἀντίστοιχες ἰατρικές μελέτες. Στη συνέχεια, χρησιμοποίησαν ἐξελιγμένα στατιστικά ἐργαλεῖα για νά βαθμολογήσουν τά

ἀποτελέσματα τῶν μελετῶν, ὅσον ἀφορᾶ στήν ἀποτελεσματικότητα τοῦ δοκιμαζόμενου φαρμάκου. Ὅσες μελέτες ἔφεραν σκόρ κάτω ἀπό 1,0 θεωρήθηκαν ἀποτελεσματικές, συγκρινόμενες μέ placebo. Ἡ γενική βαθμολογία ὑπολογίστηκε στό 0,96 γιά τήν Ὁμοιοπαθητική καί 0,67 γιά τήν κλασσική ἰατρική, ὅπως ἀναφέρει τό Reuters. Ὁ Δρ Ἔγκερ καταλήγει ἔτσι στο συμπέρασμα ὅτι τά ἀποτελέσματα δέν προσφέρουν «καμία πειστική ἔνδειξη ὅτι ἡ Ὁμοιοπαθητική ἦταν ἀνώτερη ἀπό τό placebo, ἐνῶ γιά τή συμβατική ἰατρική ὅτι παραμένει μέ σημαντικό ὄφελος»1.

Σέ σύγκριση μέ τίς σύγχρονες μελέτες τῶν συμβατικῶν φαρμάκων, οἱ δοκιμές τῶν ὁμοιοπαθητικῶν φαρμάκων εἶναι πολύ μικρές (δηλαδή σέ σχετικά περιορισμένο ἀριθμό θεμάτων), καί συχνά εἶναι ἀνεπαρκῶς ἐλεγχόμενες (χωρίς διπλές τυφλές μελέτες, χωρίς τούς ἐλέγχους μέ τό εἰκονικό φάρμακο, ἤ ἀντικειμενικά ἀποτελέσματα).

Οἱ ἀδυναμίες αὐτές σημαίνουν ὅτι τά θεωρούμενα θετικά ἀποτελέσματα τῆς Ὁμοιοπαθητικῆς γενικά ἀντιμετωπίζονται μέ σκεπτικισμό ἀπό τούς ἐπιστήμονες καί τούς συμβατικούς γιατρούς. Τά θετικά ἀποτελέσματά της συνήθως ἀναφέρονται στην Ὁμοιοπαθητική βιβλιογραφία, καί σπάνια σέ συμβατικά ἀκαδημαϊκά ἰατρικά περιοδικά.

Στίς ΗΠΑ, ὅπου τό Ἐθνικό Κέντρο Συμπληρωματικῆς και Ἐναλλακτικῆς Ἰατρικῆς (NCCAM) πραγματοποιεῖ κάποια ἔρευνα στήν Ὁμοιοπαθητική, ἀναφέρει ὅτι ἐλεγχόμενες κλινικές δοκιμές τῆς Ὁμοιοπαθητικῆς ἔχουν ἀνάμεικτα ἀποτελέσματα. Ἡ Ὁμοιοπαθητική εἶναι δύσκολο νά χρησιμοποιήσει τίς σύγχρονες ἐπιστημονικές μεθόδους, διότι πολλές φορές γίνεται ἀραίωση σε πολύ μεγάλο βαθμό τοῦ φαρμάκου (γνωστή ὡς ὑπέρ-ὑψηλές ἀραιώσεις ἤ UHDs) κι ἔτσι δέν μποροῦν νά γίνουν2.

Στό Ἡνωμένο Βασίλειο (U.K.), τό NHS ἀναγνωρίζει ὅτι ὑπῆρξαν περίπου 200 τυχαιοποιημένες ἐλεγχόμενες μελέτες γιά τήν ἀξιολόγηση τῆς Ὁμοιοπαθητικῆς, ἀπό τίς ὁποῖες κάποιες ἔδειξαν θετικά ἀποτελέσματα, ἐνῶ κάποιες ἔδειξαν πώς δέν ὑπῆρχε καμία ὠφέλεια.

Τό NHS κατέληξε στό συμπέρασμα πώς, παρά τίς διαθέσιμες μελέτες, φάνηκε δύσκολο νά ἀποδειχτεῖ μέ κλινικές ἀποδείξεις ἡ ἀποτέλεσματικότητα τῆς Ὁμοιοπαθητικής3!

Ἔχουν πραγματοποιηθεῖ κάποιες μελέτες, οἱ ὁποῖες πληροῦν ἐν μέρει τά κριτήρια πού ἐπιστημονικά ἀπαιτοῦνται καί μερικές ἀπό αὐτές ἔχουν δείξει θετικά ἀποτελέσματα γιά τήν Ὁμοιοπαθητική. Παρ’ ὅλα αὐτά, δέν εἶναι πλήρως πειστικές, λόγῳ ἐλλιποῦς σχεδιασμοῦ καί κυρίως λόγῳ «μεθοδευμένης δημοσίευσης», δηλαδή δημοσιεύονται μόνο οἱ μελέτες πού ἐμφανίζονται νά ἔχουν θετικά ἀποτελέσματα4.

Ἐπίσης, σέ μιά μετά-ἀνάλυση ἐξετάστηκαν 17 ἄρθρα και τό συμπέρασμα ἦταν πώς μέχρι νά καταγραφοῦν περισσότερα πειστικά ἀποτελέσματα, ἡ Ὁμοιοπαθητική δέν μπορεῖ νά θεωρηθεῖ ὡς μιά βασισμένη σέ ἀποδείξεις (evidencebased) θεραπεία5.

Τέλος σέ πτυχιακή ἐργασία γιά τό ΤΕΙ Νοσηλευτικῆς Ἰωαννίνων, πού παραδόθηκε στίς ἀρχές τοῦ 2012, στήν ὁποία βοήθησα για τήν συγγραφή της, μέ τίτλο «Ὁμοιοπαθητική καί Πόνος», στό 4ο μέρος αὐτῆς, πραγματοποιήθηκε ἔρευνα γιά τά νεότερα δεδομένα καί τήν τρέχουσα βιβλιογραφία γιά τήν ἀποτελεσματικότητα τῆς Ὁμοιοπαθητικῆς ἀντιμετώπισης τοῦ πόνου. Ἀναζητήθηκαν ἄρθρα καί δημοσιεύσεις γιά τό ἔτος 2011 στό διαδίκτυο καί συγκεκριμένα στή βάση δεδομένων τοῦ medline, τοῦ Pubmed καί τοῦ bmj. Μέ μεγάλη δυσκολία ἐντοπίστηκαν 5 ἄρθρα πού πληροῦσαν ἐπιστημονικές προϋποθέσεις καί στά ὁποῖα φαίνεται πώς ἡ Ὁμοιοπαθητική φαρμακευτική ἀντιμετώπιση συγκεκριμένων ἐπώδυνων καταστάσεων δέν εἶχαν κανένα ὄφελος γιά τούς ἀσθενεῖς.

Ὑποσημειώσεις:

1. «Ἡ Ὁμοιοπαθητική δέν ἔχει καμία ἀποτελεσματικότητα», (17/08/2005, www.in.gr).
2. National Center for Complementary and alternative medicine: “Homeopathy an introduction”, (nccam.nih.gov).
3. NHS: “Homeopathy”, (www.nhs.uk).
4. «The citizens compendium: Tests of the efficacy of homeopathy», (www.en.citizendium.org).
5. Ernst E. A systematic review of systematic reviews of homeopathy.Br J Clin Pharmacol. 2002 Dec;54(6):577-82

(Πηγή: «ΕΝΟΡΙΑΚΗ ΕΥΛΟΓΙΑ», ΟΚΤ. 2012)

Διαβάστε περισσότερα άρθρα για την ομοιοπαθητική και άλλες εναλλακτικές "θεραπείες" πατώντας εδώ